

SPRAWOZDANIE

30-lecie Sekcji Polskiej Akademii Pierre Faucharda (1991 – 2021)

REPORT

Akademia Pierre Faucharda jest międzynarodową, honorową organizacją skupiającą wybitnych lekarzy dentyistów z całego świata. Założona została w roku 1936 z inicjatywy amerykańskiego lekarza dentyisty *Elmera S. Besta* w Minneapolis, w stanie Minnesota (USA). Patronem Akademii ustanowiono żyjącego na przełomie XVII i XVIII wieku, francuskiego uczonego *Pierre Faucharda*, uważanego za ojca współczesnej stomatologii.

Celem dr *Elmera Besta* było stworzenie organizacji, która skupiałaby naukowców i praktyków tworzących wysokie standardy w stomatologii, niezależnych od wpływów komercyjnych i medialnych. Jednym ze sposobów propagowania tych standardów miało być wydawanie przez Akademię własnego czasopisma. Jest nim periodyk „Dental Abstracts” przedstawiający w większości artykuły naukowe, a także informacje dotyczące działalności Akademii, poszczególnych sekcji, zapowiedzi kongresów i recenzji książek naukowych.

Od 1986 roku działa Fundacja Akademii Pierre Faucharda. Kapitałem założycielskim Fundacji był spadek po dentyście kostarykańskim dr. *Fernando J. Brenes Espinach*, który cały swój majątek (około 5 mln dolarów) przekazał na rzecz APF. Fundacja zarządza grantami na projekty dentyistyczne na całym świecie, a także stypendia studenckie. Akademia przyznaje bardzo cenione w środowisku odznaczenia za wybitne osiągnięcia w stomatologii. Raz w roku wręczany jest lekarzowi z USA Złoty Medal (*The Fauchard Gold Medal*), a osobie spoza

USA, ustanowiona w 1962 roku dla uczczenia pamięci założyciela Akademii, Nagroda *Elmera Besta* (*Elmer S. Best Memorial Award*).

Na terenie USA aktywnie działa 55 sekcji Akademii Pierre Faucharda, a na świecie 89 sekcji narodowych. Na zaproszenie dr *Artura Wolskiego* z Chicago (Illinois), który był przewodniczącym Sekcji w tym Stanie, pierwszymi polskimi członkami APF byli od 1985 roku prof. *Kazimierz Dominik* i prof. *Zofia Knychalska-Karwan*, od 1986 – prof. *Zbigniew Jańczuk*.

Jak napisał prof. *Jańczuk* w swoim sprawozdaniu z działalności APF Sekcji Polskiej w latach 1991-2003: „W latach 1987-1988 zostały przeprowadzone pierwsze działania, zmierzające do utworzenia naprzód Polskiej Grupy a następnie Polskiej Sekcji APF. Potrzebna była na to zgoda MZiOS. Ówczesnym wiceministrem Zdrowia był prof. *Leszek Kryst*, który bardzo nam wtedy pomógł w uzyskaniu takiej zgody. Następnie w porozumieniu z prof. *K. Dominikiem*, prof. *Z. Knychalską-Karwan* i ówczesnym Prezesem Polskiego Towarzystwa Stomatologicznego – prof. *Włodzimierzem Józefowiczem*, zaproponowaliśmy w 1988 roku 39 kolegom Członkostwo w APF”.

Polska Grupa, a następnie Sekcja APF została utworzona na pierwszym zebraniu w dniu 24.06.1991 podczas Kongresu Stomatologów Polskich w Łodzi. Początkowa lista adresowa członków Polskiej Sekcji zawiera 31 nazwisk. Na zebraniu założycielskim był obecny dr *Artur Wolski* z centrali APF w Stanach Zjednoczonych. Podczas tego zebrania wybrano Zarząd Sekcji

Polskiej APF: przewodniczącym został prof. *Zbigniew Jańczuk* (ryc. 1), wiceprzewodniczącym – prof. *Eugeniusz Spiechowicz*, sekretarzem – prof. *Jadwiga Banach*, a skarbnikiem – dr n. med. *Anna Motycka-Wranicz*.

W roku 1997 został przyjęty regulamin, przekształcony później w Statut Sekcji Polskiej APF. Zgodnie z regulaminem dokonano w 1997 wyboru władz Sekcji. Dotychczasowy skład Zarządu został poszerzony o 2 członków: prof. *Marka Ziętka* i dr *Zbigniewa Klimka*.

W roku 1998 Sekcja została zarejestrowana w sądzie jako Stowarzyszenie pod nazwą „Akademia Pierre Faucharda Sekcja Polska”. Od tego roku Sekcja funkcjonuje zgodnie z polskim porządkiem prawnym.

Zgodnie ze Statutem celem Stowarzyszenia jest m.in:

- promowanie nowoczesnego modelu kształcenia przed- i podyplomowego lekarzy dentystów,
- promowanie nowoczesnego modelu praktyki stomatologicznej,
- kształtowanie i propagowanie zasad etyki zawodowej lekarzy dentystów,
- podejmowanie inicjatyw korzystnych dla środowiska zawodowego lekarzy i inicjatyw zmierzających do podnoszenia stanu zdrowia społeczeństwa,
- propagowanie idei Akademii Pierre Faucharda.

W 1999 roku przeprowadzono wybory na czteroletnią kadencję. Zaakceptowano Zarząd w tym samym składzie, w jakim funkcjonował od 1997 roku.

Zebrania Sekcji Polskiej APF odbywają się jeden raz w roku, a co cztery lata organizowane są zebrania sprawozdawczo-wyborcze. Podczas zebrania prezentowane są kandydatury osób zgłaszanych do przyjęcia w poczet członków APF oraz wręczane dyplomy, przygotowywane przez biuro APF w USA, członkom przyjętym do APF w roku poprzednim. Członkiem zwyczajnym może zostać lekarz

Ryc. 1. Prof. Zbigniew Jańczuk, założyciel i pierwszy przewodniczący APF Sekcji Polskiej.

dentysta, który wniósł znaczący wkład w rozwój nauki lub praktyki stomatologicznej, którego postawa etyczno-moralna nie budzi zastrzeżeń, cieszy się ogólnym poważaniem w środowisku lekarskim i został zgłoszony do wstąpienia do Akademii przez jej dwóch członków zwyczajnych. Do Akademii Pierre Faucharda nie można się zapisać, o przyjęciu do Akademii decyduje Walne Zgromadzenie członków większością głosów w głosowaniu tajnym. Ważnym punktem porządku obrad jest referat wygłaszany przez jednego z uczestników. Dotyczy on spraw zawodowych lub samorządowych. Omawiane są też kwestie organizacyjne, w tym stan kontaktów z władzami APF w USA.

Od 1991 roku do 2007 roku zebrania odbywały się w Łodzi, początkowo w siedzibie Polskiej Akademii Nauk, a później w Okręgowej Izbie Lekarskiej. Wyjątkiem było zebranie w 1995 roku, które odbyło się w trakcie Kongresu Stomatologów Polskich w Warszawie, w pałacu Staszica – siedzibie Polskiej Akademii Nauk. Na zebraniu tym był obecny dr *Richard Kozal*, wieloletni sekretarz i skarbnik w centrali APF w USA, który bardzo interesował się działalnością Polskiej Sekcji, był w przyjacielskich stosunkach, szczególnie z prof. *Z. Jańczukiem* i prof. *E. Spiechowiczem*. Po jego śmierci

władze APF ustanowiły nagrodę *Richard Adam Kozal Memorial Scholarship Award*.

W latach 2008-2019 zebrania odbywały się w Poznaniu w przeddzień wystawy CEDE i Zjazdu Zespołów Stomatologicznych. W roku 2020 zebranie nie odbyło się z powodu pandemii COVID-19, a w roku 2021 spotkanie miało miejsce ponownie w Łodzi. W roku 1995 odbyło się dodatkowe wyjazdowe zebranie Sekcji wraz z Komisją Stomatologiczną Naczelnej Rady Lekarskiej w Shaan w Lichtensteinie, w siedzibie firmy IVOCLAR-VIVADENT. Organizatorem tego zebrania był ówczesny prezes firmy IVOCLAR-VIVADENT w Polsce dr hab. *Krzysztof Niewiadomski*. Podczas zebrania szef firmy IVOCLAR-VIVADENT *Christoph Zeller* otrzymał członkostwo honorowe Sekcji Polskiej APF. Należy przypomnieć, że w początkowym okresie działania APF w Polsce udzielali wsparcia, ale byli też organizatorami zebrań Sekcji, dr hab. *Krzysztof Niewiadomski* i *Jean Stimm* z firmy PROMOPOL. Znaczący wkład w działalność Sekcji wnieśli też inni wieloletni członkowie wspierający: *Adam Siodłowski* z firmy W&H, *Iwona Ostrogorska* z firmy Septodont, *Anna Orlińska* z firmy ORAL B oraz *Dariusz Kalinowski* i *Mariusz Sadowski* z firmy AMADAR.

W pierwszych latach istnienia Sekcji Polskiej APF działalność koncentrowała się głównie na sprawach organizacyjnych, promocji zespołów stomatologicznych, ciągłości kontaktów z zarządem głównym w USA, współpracy z niektórymi towarzystwami i instytucjami. Działając wspólnie z Komisją Stomatologiczną Naczelnej Rady Lekarskiej i Stowarzyszeniem Polskich Lekarzy Dentystów Sekcja Polska APF wniosła istotny wkład w utworzenie Towarzystwa Polskich Higienistek Stomatologicznych (PTHS), którego Prezes wielokrotnie była zapraszana na posiedzenia sekcji, podobnie jak prezes Polskiego Towarzystwa Techników Dentystycznych (PTTD).

Ryc. 2. Zarząd APF Sekcji Polskiej 2003-2011, od lewej: prof. Z. Jańczuk, dr Z. Maleńczyk, prof. J. Banach, prof. E. Spiechowicz - przewodniczący, prof. E. Mierzwińska-Nastalska, dr Z. Klimek.

Podczas zebrania w roku 2003 wybrano nowy zarząd APF Sekcji Polskiej. Przewodniczącym został prof. *Eugeniusz Spiechowicz*, wiceprzewodniczącą prof. *Elżbieta Mierzwińska-Nastalska*, sekretarzem lek. dent. *Zbigniew Klimek*, skarbnikiem lek. dent. *Zdzisław Maleńczyk*, a członkami zarządu: prof. *Jadwiga Banach*, prof. *Zbigniew Jańczuk* i prof. *Marek Ziętek*. W tym składzie Zarząd funkcjonował przez dwie kadencje do roku 2011 (ryc. 2).

W 2007 roku członkowie Sekcji Polskiej APF podjęli uchwałę o przyznaniu członkostwa honorowego *Annie Dei-Berdule*, współwłaścicielce firmy Exactus i organizatorowi wystaw CEDE, w uznaniu zasług dla stomatologii polskiej. Dyplom został wręczony podczas uroczystego otwarcia wystawy CEDE 2008 w Poznaniu. W tym samym roku władze APF w USA przyznały Polsce, nagrodę dla najlepszego studenta IV roku stomatologii – *Student Certificate of Merit*. Nagrodę otrzymała *Anna Ostrowska* z Akademii Medycznej w Warszawie.

23.03.2009 roku odbyło się I Europejskie Zebranie APF w Kolonii, w którym uczestniczyli ze strony polskiej prof. *E. Spiechowicz*, prof. *E. Mierzwińska-Nastalska* i dr *Z. Klimek*. Również w tym roku, na wniosek Zarządu APF Sekcji Polskiej, Komitet Nagród Zarządu

Ryc. 3. Nagroda Elmera Besta dla prof. Zbigniewa Jańczuka, od lewej: Prezydent APF dr Charles Eller, prof. Zbigniew Jańczuk, prof. Eugeniusz Spiechowicz (Poznań 2009 r).

Ryc. 4. Zarząd i Komisja Rewizyjna APF Sekcji Polskiej 2011-2019, w środku: prof. E. Mierzińska-Nastalska – przewodnicząca.

Głównego APF w USA przyznał prof. Zbigniewowi Jańczukowi Nagrodę im. Elmera Besta. Profesor Z. Jańczuk był pierwszym i jak dotąd jedynym laureatem tej nagrody z Europy Środkowo-Wschodniej. Nagrodę wręczył osobiście ówczesny Prezydent APF dr Charles Eller, który z tej okazji przybył wraz z małżonką do Poznania. Uroczystość miała miejsce podczas otwarcia Wystawy CEDE 2009 (ryc. 3).

Z okazji 75-lecia istnienia Akademii Pierre Faucharda odbyły się 16.06.2011 roku uroczystości w Paryżu. Podczas części oficjalnej, która została zorganizowana w budynku merostwa Paryża, prezydent APF dr Hubert Ouward przekazał Nagrodę Prezydenta APF za rok 2011 prof. Eugeniuszowi Spiechowiczowi.

Przyznanie obu Profesorom tych prestiżowych Nagród było wyrazem uznania za zaangażowanie w działalność Akademii Pierre Faucharda i za wkład w rozwój stomatologii światowej. Oficjalna strona internetowa Pierre Fauchard Academy wymienia profesorów Z. Jańczuka i E. Spiechowicza w zestawieniu osób nagrodzonych wymienionymi nagrodami.

Kolejny Zarząd APF Sekcji Polskiej wybrano podczas zebrania w Poznaniu w roku 2011. W jego skład weszli: przewodnicząca – prof. Elżbieta Mierzińska-Nastalska,

wiceprzewodniczący – prof. Marek Ziętek, sekretarz – lek. dent. Zbigniew Klimek, skarbnik – lek. dent. Zdzisław Maleńczyk, członkowie: prof. Eugeniusz Spiechowicz, prof. Maria Borysewicz-Lewicka, prof. Bartłomiej W. Loster. Zarząd ten kierował Sekcją przez kolejne 2 kadencje, do roku 2019 (ryc. 4).

Na wniosek Zarządu Sekcji Zebranie Ogólne Członków w roku 2013 podjęło uchwałę o ustanowieniu Nagrody Akademii Pierre Faucharda Sekcji Polskiej im. prof. Zbigniewa Jańczuka. Jest to wyróżnienie przyznawane jednej osobie w roku za zasługi dla stomatologii polskiej, Akademii Pierre Faucharda i środowiska stomatologicznego, ze szczególnym uwzględnieniem społecznego charakteru działalności laureata. Nagroda przyznawana jest od 2014 roku i wręczana podczas dorocznego zebrania, którą do tej pory otrzymali:

2014 – prof. Zofia Knychalska-Karwan

2015 – lek. dent. Zdzisław Maleńczyk

2016 – lek. dent. Anna Lella

2017 – prof. Stanisław Majewski

2018 – prof. Teresa Bachenek

2019 – dr n. med. Paweł Białożyk

2020 – prof. Elżbieta Mierzińska-Nastalska

2021 – lek. dent. Wiesław Latała

W 2014 roku, w związku z Kongresem Stomatologów Polskich w Krakowie odbyło

się dodatkowe zebranie członków Sekcji organizowane wspólnie z Polskim Towarzystwem Stomatologicznym. Odbyło się ono w muzeum w podziemiach Rynku Głównego. Zebranie prowadzili prof. *Elżbieta Mierzwińska-Nastalska* i prezydent PTS – prof. *Bartłomiej W. Loster*.

Kolejnym ważnym wydarzeniem w historii Polskiej Sekcji APF był udział we współorganizacji, wraz z koordynatorem Regionu 1 APF (Europa, Środkowy Wschód, Afryka) dr *Frankiem Braunem* z Niemiec, IV Europejskiej Konferencji Akademii Pierre Faucharda. Odbyła się ona 9.09.2016 roku w Park City Hotel w Poznaniu w czasie trwania Kongresu FDI. W konferencji uczestniczył prezydent elekt APF dr *Barry Feder* z USA. Ze strony polskiej w wydarzeniu wzięli udział: prof. *Elżbieta Mierzwińska-Nastalska*, dr n. med. *Karolina Gerreth* i dr *Zbigniew Klimek*. Konferencja dotyczyła spraw związanych z działalnością APF, podkreślono honorowy charakter tej organizacji. Dyskutowano też na temat kształcenia stomatologicznego w różnych krajach oraz programów edukacyjnych i działań profilaktycznych.

W 2016 roku, szóstego września zmarł prof. *Zbigniew Jańczuk* – założyciel i pierwszy przewodniczący (przez 12 lat) Sekcji Polskiej APF. Do rangi symbolu urasta fakt, że uroczystości pogrzebowe odbywały się w tym samym czasie, kiedy w Poznaniu rozpoczynała się Europejska Konferencja Akademii Pierre Faucharda.

W tym dniu wieczorem odbyło się w Białej Sali Hotelu Bazar w Poznaniu spotkanie w 80 rocznicę powstania Akademii Pierre Faucharda, połączone z uroczystą kolacją. Współgospodarzami okolicznościowej gali byli dr *Frank Braun* i prof. *Elżbieta Mierzwińska-Nastalska*. Obecny był prezydent elekt APF – dr *Barry Feder* oraz prezydent FDI dr *Patrick Hescot*, który został uhonorowany dyplomem Członka Honorowego Akademii Pierre Faucharda. Podczas uroczystości dyplomy członków zwyczajnych APF odebrało

Ryc. 5. Nagroda Sekcji Polskiej APF im. Prof. *Zbigniewa Jańczuka* dla dr *Anny Lelli*, od lewej: dr *Z. Klimek*, prof. *E. Mierzwińska-Nastalska*, dr *A. Lella*, dr *Frank Braun* (Kongres FDI 2016 w Poznaniu).

kilkanaście osób z różnych krajów świata (Kenii, Austrii, Kambodży, Estonii, Bułgarii, Egiptu, Niemiec) oraz 5 osób z Polski. Nagrodę Sekcji Polskiej im. prof. *Zbigniewa Jańczuka* odebrała dr *Anna Lella*, prezydent Europejskiej Regionalnej Organizacji FDI (ryc. 5).

Ogromnym wyróżnieniem dla Sekcji Polskiej Akademii Pierre Faucharda było jej uznanie przez Zarząd APF w USA w roku 2014 i następnie w 2016 za sekcję modelową o działaniu ponadstandardowym. Wyróżnienie to otrzymaliśmy jako jedyna sekcja europejska (ryc. 6).

W roku 2017 przyznano Polsce kolejną nagrodę dla wyróżniającego się studenta. Otrzymał ją *Marek Nahajowski* z Uniwersytetu Medycznego im. Piastów Śląskich we Wrocławiu.

Na zakończenie przewodniczenia przez dwie kadencje Sekcji Polskiej APF prof. *Elżbieta Mierzwińska-Nastalska* została wyróżniona przez Zarząd APF w USA nagrodami: *The Distinguished Dentist Award* oraz *Section Chair Award*.

Obecny Zarząd Sekcji Polskiej APF został wybrany podczas zebrania sprawozdawczego-wyborczego w 2019 roku w Poznaniu, w składzie: przewodniczący – prof. *Marek Ziętek*, wiceprzewodniczący – dr hab. *Wojciech Bednarz*, sekretarz – lek. dent. *Zbigniew Klimek*, skarbnik

Ryc. 6. Sekcja Polska Akademii Pierre Faucharda uznana przez Zarząd APF w USA w roku 2014 i następnie w 2016 za sekcję modelową o działaniu ponadstandardowym.

Ryc. 7. Zarząd APF Sekcji Polskiej wybrany podczas zebrania w Poznaniu 2019, od lewej: dr Z. Maleńczyk, prof. S. Majewski, prof. M. Borysewicz-Lewicka, dr hab. W. Bednarz, prof. M. Ziętek - przewodniczący, prof. E. Mierzwińska-Nastalska, dr Z. Klimek, dr A. Lella.

Ryc. 8. Nagroda APF Sekcji Polskiej im. prof. Zbigniewa Jańczuka za rok 2020 dla prof. Elżbiety Mierzwińskiej-Nastalskiej, od lewej: dr Z. Maleńczyk, prof. M. Ziętek, prof. E. Mierzwińska-Nastalska, dr hab. W. Bednarz (Łódź 2021).

– lek. dent. *Zdzisław Maleńczyk* oraz członkowie: prof. *Elżbieta Mierzwińska-Nastalska*, prof. *Maria Borysewicz-Lewicka*, lek. dent. *Anna Lella* (ryc. 7).

W roku 2020 zebranie nie odbyło się z powodu pandemii COVID-19. Podczas zebrania w roku 2021 referaty ogłosili: dr hab. *Wojciech Bednarz* – „Polska Stomatologia w czasie pandemii COVID-19” oraz lek. dent. *Zbigniew Klimek* – okolicznościowe wystąpienie z okazji 30-lecia Sekcji Polskiej APF. Nagrodę Sekcji Polskiej im. prof. Zbigniewa Jańczuka za rok 2020 odebrała prof. *Elżbieta Mierzwińska-Nastalska* i dr *Wiesław Latała* za rok 2021 (ryc. 8, 9).

Ryc. 9. Nagroda APF Sekcji Polskiej im. prof. Zbigniewa Jańczuka za rok 2021 dla dr *Wiesława Latały*, od lewej: dr Z. Maleńczyk, prof. M. Ziętek, dr *Wiesław Latała*, dr hab. W. Bednarz (Łódź 2021).

Przez 30 lat istnienia Sekcji Polskiej Akademii Pierre Faucharda, podczas dorocznych zebrań ogłoszono około 50 referatów dotyczących spraw zawodowych, tematycznie związanych z wszystkimi dziedzinami stomatologii. Dużą grupę wystąpień stanowiły doniesienia samorządowe dotyczące funkcjonowania zawodu lekarza dentystry, a także sprawy organizacyjne Akademii Pierre Faucharda, zarówno w wymiarze krajowym, jak i kontaktów z centralą w USA. Na szczególne wyróżnienie zasługuje wystąpienie w 2018 roku dr *Martyny Osiak* z Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego, która spędziła 3 miesiące w Republice Środkowej Afryki, gdzie jako wolontariuszka, pod auspicjami APF, zajmowała się pomocą stomatologiczną Pigmejom.

Należy podkreślić zaangażowanie członków wspierających działalność Sekcji Polskiej APF. Obecnie członkami wspierającymi są firmy: IVOLAR-VIVADENT, Amadar, RADA, Meditrans oraz Optident, którym bardzo dziękujemy za okazywaną pomoc w bieżącej działalności i przy organizacji corocznych zebrań APF.

Przez 30 lat działalności Sekcji Polskiej Akademii Pierre Faucharda przyjęto w poczet członków zwyczajnych 154 osoby. Obecnie Sekcja Polska liczy 106 członków zwyczajnych, 2 honorowych i 5 wspierających.

Sekretarz
Akademii Pierre Faucharda Sekcji Polskiej
lek. dent. *Zbigniew Klimek*

Zdjęcia autorstwa dr *Zbigniewa Klimka*